

Over transport en logistiek. *Deel 1*

In deze rubriek kiest de auteur per letter één of meerdere thema's die een unieke kijk op welzijn en preventie geven. Met dit alfabet over de (meest brede) transport- en logistieke sector als opvolger van het bouwsector-alfabet wil de redactieraad op een ludieke en educatieve manier een overzicht geven van informatie en weetjes die bruikbaar zijn voor een preventieadviseur in deze sector. Het is de tweede sector na de bouwsector die aan bod komt. Daarvoor waren er al 8 alfabet, waarvan 4 corona-alfabeten. Hier en daar wordt ook verwezen naar verkeersveiligheid en mobiliteit zodat een link wordt gemaakt naar het mobiliteitsalfabet dat in 2023 in Veiligheidsnieuws 222 was verschenen.

In juli 2023 werden bovendien een 70-tal transportartikels op BeSWIC¹ geactualiseerd. Nog niet gelezen? Dan is dit bericht opnieuw een uitstekende gelegenheid. Dit welzijnsalfabet is opgedeeld in twee delen (afgesloten op 01/02/2026). Het eerste deel, van letter A tot en met M, kan je hieronder terugvinden. Het tweede deel, van letter N tot en met Z, vind je terug in de volgende editie van Veiligheidsnieuws.

Danny De Baere • Adviseur FOD WASO • AD Humanisering van de Arbeid • Redactieraad Veiligheidsnieuws

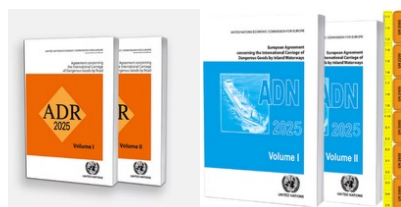
A alcohol, ADR/ADN, aanhangwagen, Albatross

Rijden onder invloed van **alcohol** (en drugs) verhoogt je kans op ernstige ongevallen in het verkeer. De limiet voor professionele bestuurders ligt op 0,2 promille, wat zo goed is als nultolerantie.

ADR staat voor **A**greement concernig the International Carriage of **D**angerous Goods by **R**oad en werd in 1957 ondertekend. Om de 2 jaar zijn er aanpassingen. Sedert de 6e staats-hervorming zijn de regio's bevoegd. De regelgeving voorziet ook in opleidingen en examens voor de chauffeurs en de ADR-veiligheidsadviseur; **ADN** staat voor **A**ccord européen relatif au transport international des marchandises **d**angereuses par voies de **n**avigation intérieure (ADN). Ook hier zijn er om de 2 jaar aanpassingen. De Centrale Commissie voor de Rijnvaart (CCR)

werkt nauw samen met UN-ECE die de regels van het ADN vaststelt.

Een lichte **aanhangwagen** of oplegger overschrijdt de maximaal toegelaten massa van 750 kg niet. Een zware **aanhangwagen** heeft een maximaal toegelaten massa die hoger is dan 750 kg, dient verzekerd te zijn, heeft een aparte nummerplaat en dient verplicht voorgereeden te worden bij de technische keuring.

Albatros(s) is niet enkel een zeevogel met grote spanwijdte maar is een acroniem dat staat voor "**A**chieving a **L**ot **B**y **A**cting **T**ogether **R**egarding **O**perational **S**uccesses on the **S**treet". Het verwijst naar de vele diensten die

deelnemen aan controle-acties van het wegvervoer.

B bechauffeur, bulkgoederen, besloten ruimte, begassing

Bechauffeur.be is een project van de Belgische Federatie van Autobus- en autocarondernemers (FBAA) en begeleidt geïnteresseerden naar het beroep van bus- & autocarchauffeur.

Bulkgoederen zijn goederen die in grote hoeveelheden en zonder verpakking worden vervoerd, zoals graan, olie of kolen. De International Maritime Solid Bulk Cargoes (IMSBC) Code is de internationale standaard voor het verzenden van losgestorte vaste bulkgoederen op zee.

Bij het betreden van deze cargoruimten

¹ <https://beswic.be/nl/nieuws-en-evenementen/update-beswic-berichten-sector-transport-en-logistiek>

of containers moeten de principes van **besloten ruimten** toegepast worden.

Cargo's of bulkgoederen die moeten begast of ontgast worden, vallen onder het KB van 10 mei 2023 houdende reglementering van de **begassing** en de ontgassing.

C chauffeur, charter, cognossement, container, cabine

11 december 2025 was de dag van de vrachtwagenchauffeur. Het ideale moment om alle Belgische **chauffeurs** in de bloemetjes te zetten.

Enkele internationale organisaties hebben een **charter** opgesteld voor een respectvolle ontvangst van chauffeurs op de laad- en losplaatsen van bedrijven.

Cognossement, ook gekend als de Bill of Lading, is een juridisch vervoersdocument in de logistiek dat dient als ontvangstbewijs voor goederen, bewijs van het vervoerscontract en (soms) als eigendomsbewijs voor de lading.

Containers vormen de ruggengraat van het wereldwijde goederenvervoer. De capaciteit van containerterminals en schepen wordt vaak uitgedrukt in TEU (Twenty-foot Equivalent Unit). Door deze gestandaardiseerde afmetingen kunnen ze eenvoudig overgeladen worden naar andere transport-eenheden.

In de Nederlandse transport-CAO van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2022 was afgesproken dat alle nieuwe vrachtwagens een standkachel en standairco verplicht in de **cabine** krijgen. Deze klimaatbeheersingssystemen werken ook als de motor uitstaat.

D digitale tachograaf, Digitach, detachering, dode hoek

De **digitale tachograaf** is een apparaat in het wegvervoer dat de rij- en rusttijden van chauffeurs registreert om de veiligheid en de naleving van de Europese regelgeving te garanderen. Bovendien geldt er een verplichte retrofit (met slimme tachograaf versie 2) voor voertuigen uitgerust met oudere

tachografen die gebruikt worden voor het internationaal vervoer hetzij vanaf 1 januari (oude digitale) of 18 augustus 2025 (slimme tachograaf versie 1).

De website **Digitach**, verschaft informatie betreffende de implementatie van de digitale tachograaf in België.

Richtlijn (EU) 2020/1057 legt specifieke regels vast wat betreft de **detachering** van bestuurders in de wegvervoersector. Meerdere keren per jaar zijn er specifieke (gecoördineerde) wegcontroles door de politie, Vlabel, SIOD en soms samen met het Europese ELA, waarvan sommigen de naam Albatross krijgen.

De **dode hoek** blijft een belangrijke killer in het verkeer. Dit werd reeds vermeld als letter in het mobiliteitsalfabet. Vanaf 1 januari 2021 is een dodehoeksticker in Frankrijk verplicht voor alle voertuigen die zwaarder zijn dan 3500 kg.

E ETA, ESPORG, ergonomie, e-commerce, euro7

ETA (Estimated Time of Arrival) is de geijkte uitdrukking voor de voorspelde en verwachte datum en tijd waarop een voertuig, zending of levering op een bepaalde locatie aankomt.

De European Secure Truck Parking Organisation (**ESPOG**) ontplooid recent het "European Wellbeing Initiative", een pan-Europees initiatief met als doel om de gezondheids- en veiligheidscultuur voor professionele bestuurders te verbeteren.

In deze sector wordt er nog veel gema-

nipuleerd (trekken, duwen, tillen). **Ergonomie** is een bijscholing die men kan volgen in de opleiding code 95 en ergonomische hulpmiddelen zijn ook geen overbodige luxe.

De explosieve groei van **e-commerce** zet druk op logistieke ketens om flexibele en duurzame transportmethoden te ontwikkelen.

Euro 7 werd ingevoerd met verordening (EU) 2024/1257. Zo is de toegestane uitstoot van stikstofoxiden (NOx) bijvoorbeeld verder beperkt tot maximaal 60 mg/km.

F FCBO, fleet(.tv), freight, Forward Belgium

Het **FCBO** (Formation Car & bus opleiding) is een opleidingscentrum voor professionele autobus- en autocar-chauffeurs.

Fleet management is een term die de praktijken en technologieën beschrijft die bedrijven gebruiken om hun wagenparken met bedrijfsvoertuigen te beheren. **Fleet.tv** is het Belgische autoprogramma gericht op fleet- en mobiliteitsprofessionals en te zien op Kanaal Z en YouTube via het FLEET YouTube-kanaal.

Freight is het Engels voor "vracht" en verwijst naar goederen die worden vervoerd. Er zijn ook veel samenstellende woorden zoals freight transport, freight forwarder (expediteur)...

In 2019 werd VEA (Vereniging Expeditoers Antwerpen) omgedoopt tot **Forward Belgium**, dat al meer dan 100 jaar expeditoers, douanevertegenwoordigers en logistieke dienstverleners vertegenwoordigt.

G gordel, grensoverschrijdend, groothandel, Gabelstapler

Ieder intern transportmiddel met chauffeur is voorzien van een kantelbeveiliging (roll over protection). De meest logische keuze van invulling van dit risicoveld is uiteraard de **gordel**. Bij veelvuldig in- en uitstappen kan een gordel evenwel als storend worden ervaren. Een alternatief bestaat in (veiligheids)

deuren, cabinehekjes of beugels. Let evenwel op wat de handleiding voorschrijft. De norm EN 16307 Industriële trucks - Veiligheidseisen en verificatie geeft ook hierover wat duiding. Op 1 juni 1975 werd de autogordel verplicht in België. Vrijstellingen van gordelplicht afgeleverd voor 1 maart 2022, bleven nog slechts geldig tot en met 31 december 2025.

Het **grensoverschrijdend** transport van afvalstoffen (invoer en uitvoer) is strikt gereguleerd op Europees en regionaal niveau.

De **groothandel** krijgt NACE-code 46 en de detailhandel NACE-code 47. De groothandel fungeert als een essentiële tussenpersoon in de supply chain, garandeert de bevoorrading van de detailhandel en kan door schaalvoordelen lagere prijzen aanbieden.

Het woord **Gabelstapler** is de Duitse term voor (vork)heftruck.

H heftruck, hijsband, Hoppin, hub, handelstarieven

Bij intern verkeer zoals met **heftrucks** in magazijnen gebeuren nog altijd vrij veel ongevallen waarbij redelijk wat ernstige of met dodelijke afloop. Ook op Youtube zijn massa's beelden te zien van voorvallen die weinig aan de verbeelding over laten. Op de website van Fedris vind je sectorfiches van kerncijfers van arbeidsongevallen van de NACE-code 49 "Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen" en NACE-codes 52 "Opslag en vervoerondersteunende activiteiten" van de periode 2020-2024. Er zijn ook al diverse parlementaire vragen hierover gesteld. Op de Dag van de Heftruckchauffeur worden heftruckchauffeurs in het zonnetje gezet. En verschillende organisaties hebben sensibiliserend materiaal.

Hijsbanden zijn er niet enkel om iets op te tillen maar zijn er ook als spanbanden. De lading neersjorren is een populaire methode voor het zekeren van lading. De norm EN 12195 gaat over "Vastzetvoorzieningen voor lading op wegvoertuigen".

Hoppin is een initiatief van de Vlaamse

overheid. Hiermee wil men de modal shift stimuleren, dat is de overstap van de wagen als belangrijkste vervoermiddel naar meer duurzame vormen van mobiliteit.

Een **hub** fungeert als centraal knooppunt waar goederen worden verzameld, gesorteerd en opnieuw gedistribueerd naar hun eindbestemming, waardoor transportstromen efficiënter worden. In het Nederlands, Frans, Engels en Duits is dit hetzelfde woord.

In juli 2025 bereikten de Amerikaanse president Donald Trump en de voorzitter van de Europese Commissie Ursula von der Leyen een akkoord over de **handelstarieven**. Daarin staat omschreven dat het algemeen tarief voor de import van Europese goederen in de VS 15% zou bedragen. Door de wispelturigheid van Trump blijft de onzekerheid groot.

I intermodaal, IRU, ICAO/IATA, inklimmen

Bij **intermodaal** goederenvervoer worden goederen in een enkele laadeenheid (zoals een container) vervoerd door middel van een combinatie van vervoerswijzen: over de weg, per spoor, over water of door de lucht. Rond gecombineerd vervoer is richtlijn 1992/106/EEG nog geldig, maar men werkt aan een herziening.

De International Road Transport Union (**IRU**), bekend van het TIR-boekje (Transports Internationaux Routiers), vierde in 2023 zijn 75-jarig bestaan.

De International Civil Aviation Organization (**ICAO**) stelt internationale standaarden vast voor luchtvaartveiligheid en -operaties, terwijl de International Air Transport Association (**IATA**) de samenwerking tussen luchtvaartmaatschappijen faciliteert.

In 2016 (en herhaald in 2021) was er een meertalige sensibiliseringscampagne van diverse actoren om **inklimmen** tegen te gaan: mensensmokkelaars verbergen immers mensen in de trailers van vrachtwagens. Voor de coronacrisis kwam inklimming het meest voor als modus operandi, terwijl de tendens nu verschuift naar overtochten met kleine bootjes.

J JIT, jumbobox, jumbojet, journey log

Just-in-time (**JIT**; juste-à-temps in het Frans) vervoer is een logistieke methode voor tijdige levering. JIT kan beschouwd worden als Intelligente vervoerssystemen volgens richtlijn 2010/40/EU.

Een **jumbobox**, is een samenvouwbaar, grote kunststof transportcontainer die tot 20% meer volume biedt dan standaard bakken, en wordt beschouwd als een logistieke eenheid zodat deze ook een unieke Serial Shipping Container Code (SSCC) moet bevatten.

Jumbojets zijn vliegtuigen met een romp die breed genoeg is om twee gangpaden voor passagiers te kunnen installeren. Boeiing 747 wordt beschouwd als de originele jumbojet. Maar momenteel is de Airbus A380 het grootste passagiersvliegtuig.

Journey log (journal de bord in het Frans) is het Engels voor rittenregistratie of logboek van een chauffeur. Een journaal is bovendien een document dat men moet invullen bij langeafstandsvervoer van dieren in het kader van dierenwelzijn als gevolg van verordening 1/2005.

K Koeltransport, klimaat, kabelbaan, kerstparkings

Koeltransport is de verzendvorm waarbij producten bij een gecontroleerde temperatuur reizen. Er bestaan isothermische, gekoelde en diepvriesvoertuigen. Er zijn ook enkele labels en

normen: de ATP-norm (Accord relatif aux Transports Internationaux de denrées Périssables) is een internationaal overeengekomen standaard uit 1970 van de UNECE, waarmee het vervoer van bederfelijke levensmiddelen wordt gereguleerd; het CEIV-label (Centre of Excellence for Independent Validators) werd ontwikkeld door IATA samen met de farmaceutische industrie voor tijdsgevoelige en gekoelde geneesmiddelen. Brussels Airport was een belangrijke draaischijf in het vervoer van vaccins in de covidperiode.

Transport heeft zeker een impact op het **klimaat**. Volgens de website klimaat.be vertegenwoordigt het transport in 2023 in België circa 25% van de broeikasgassen. Volgens de website climatechallenge.be is dit ca 23%. Op de website van omgeving.vlaanderen.be zijn er nog andere indicatoren die de milieupact van transport weergeven.

Een **kabelbaan** is in de bergen (zoals in skigebieden) geen ongebruikelijke manier van transporteren. Maar in andere gebieden zoals steden is dit eerder uitzonderlijk. In Parijs werd in december 2025 met 4,5 km de langste kabelbaan in Europa geopend. Hoewel België geen bergachtig land is, zijn er in enkele toeristische bestemmingen kabelbanen, waarbij de FOD Economie instaat voor de handhaving van deze regelgeving.

Duizenden internationale vrachtwagenchauffeurs trekken tijdens de feestdagen richting hun thuisland. Belgische parkings en bedrijfsterreinen worden dan geconfronteerd met achtergelaten vrachtwagens en worden zo **kerstparkings**. Verschillende inspectiediensten voerden op 22 en 23 december 2025 controles op de nummerplaten van de achtergelaten vrachtwagens uit.

L Laadpaal/laadplein, LEZ, last mile, LZV

Door het stijgende aantal elektrische voertuigen is het principe van een **laadpaal** op maximum 250 meter van je deur of "paal volgt wagen" in Vlaanderen verlaten. Men zet nu in op **laadpleinen**.

Een **lage-emissiezone** (LEZ) kwam ook al aan bod in het mobiliteitsalfabet. Het Grondwettelijk Hof heeft eind 2025 het uitstel van de verstrenging van de Brusselse lage-emissiezone (tot 1 januari 2027) definitief vernietigd.

Last mile vervoer is de laatste, vaak duurste en inefficiënte fase in de logistieke keten. Het wordt steeds vaker duurzaam uitgevoerd met elektrische voertuigen en slimme hubs om de hoge kosten en milieu-impact in stedelijke gebieden te verminderen. Het Vlaams Instituut voor Logistiek (VIL) heeft er een projectpagina over.

Langere en zwaardere vrachtwagens (**LZV's**) zijn tot 25,25 meter lang en hebben een totale massa tot 60 ton. Ze worden ook ecocombis of supertrucks genoemd. Enkele proefprojecten lopen.

M magazijnstellingen, mobiel Vlaanderen, MOW/(FOD) Mobiliteit, Medex, moordstrookje

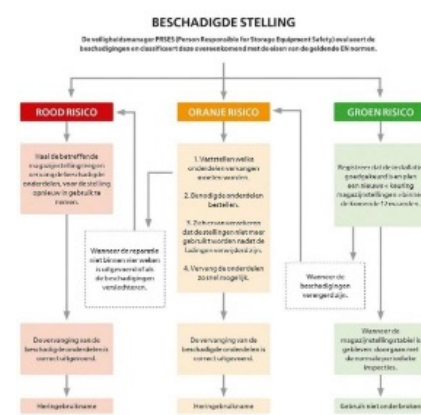
Magazijnstellingen moeten volgens de Europese norm EN 15635 minimaal één keer per 12 maanden een (expert) inspectie ondergaan door een technisch bekwaam persoon. Daarnaast zijn dagelijkse visuele controles door magazijnmedewerkers en wekelijkse inspecties door magazijnbeheerders vereist. Dit risicoveld is mee opgenomen in het Inspectie-instrument 'Magazijnopslag' dat voor Sevesobedrijven wordt toegepast door de afdeling van het toezicht op de chemische risico's van de FOD Werkgelegenheid.

Mobiel Vlaanderen (ook vaak verwoord als "Vlaanderen mobiel") is de officiële branding die de Vlaamse overheid gebruikt om haar beleid en communicatie over mobiliteit en infrastructuur samen te brengen.

Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (**MOW**) is bevoegd voor een veilige, slimme en duurzame mobiliteit én voor een adequate wegen- en (lucht)haveninfrastructuur in Vlaanderen. Door de zesde staatshervorming zijn belangrijke bevoegdheden inzake wegvervoer, binnenvaart, infrastructuurnormen, verkeersveiligheidsbeleid en rijopleidingen overgedragen aan de gewesten (zoals MOW), waardoor de FOD **Mobiliteit** beperkte (rest)bevoegdheden heeft overgehouden.

De artsen van **Medex** als onderdeel van de FOD Volksgezondheid voeren medische onderzoeken uit bij chauffeurs en piloten.

Moordstrookje is in 2018 uitgeroepen tot het 'woord van het jaar' en kwam niet voor in het mobiliteitsalfabet. Een rehabilitatie van dit woord in dit alfabet.

CLASSIFICATIE SCHADE AAN STELLINGEN VOLGENS EN 15635			
Staander dieperichting	< 3 mm	3 tot 6 mm	> 6 mm
Staander langrichting	< 5 mm	5 tot 10 mm	> 10 mm
Staanderjuk boogshoer	< 10 mm	10 tot 20 mm	> 20 mm
Ligger dieperichting	< L / 1000	onderzoek	> L / 500
Ligger hoogrichting	< L / 400	onderzoek	> L / 200

Bronnen en externe links van dit artikel vind je terug op prebes.be/vn230.

